Özel Faaliyetler Teminatı (Specialist Operations)

Bir limandan diğerine seyir yapan gemiler ağırlıklı olarak deniz risklerine tabi olduklarından, bu tekneler için klasik P&I teminatı yeterli olup ihtiyacı karşılamaktadır. Ancak denizde rutin seyir dışında bir faaliyette bulunan gemiler, deniz riskleri dışında yaptıkları faaliyet sebebiyle ilave risklere tabi olmaktadır. Bu riskleri sigortacılar 'Özel Faaliyetler Teminatı' altında toplamışlar ve klasik P&I teminatı dışında bırakmışlardır.

Rıhtım inşaatı, köprü inşaatı, su altı kablo döşeme, çevre kirliliğine müdahale gibi özellik gerektiren işler yapan gemi, römorkör, duba, yüzer vinç gibi su araçları bu teminata ihtiyaç duymakta ancak teminatın içeriğini, neden bu teminatı aldıklarını veya almaları gerektiğini, klasik P&I teminatlarından farkını tam olarak bilememektedirler.

Sigortacılar için önemli olan geminin tipi değil, yaptığı faaliyettir. Örnek vermek gerekirse, geminin bir inşaat sahasına malzeme götürmesi P&I teminatı altında değerlendirilmekte, ancak bu inşaatta çalışması Özel Faaliyetler Teminatı kapsamına girmektedir.

P&I sigortacıları Özel Faaliyetler kaynaklı riskleri 3 başlık altında toplamış ve bunları klasik P&I teminatından hariç tutmuşlardır. Ancak oluşan bir hasarın P&I teminatına mı yoksa Özel Faaliyetler Ek teminatına mı girdiği bazı durumlarda net olmayabilmektedir. Konu sonuçlanana kadar geçen zamanda mağduriyet oluşmaması adına, P&I sigortacıları yapılan faaliyete bakılmaksızın zamanın önem arz ettiği konular olan hastalık, yaralanma, ölüm gibi insani konular ile enkaz kaldırma, tekne kaynaklı çevre kirliliği gibi toplumsal konuları klasik P&I teminatı altında değerlendirmektedir.

Halil Solak
Teknik Müdür Yardımcısı
+90 216 545 0300 (D.236)
+90 533 200 2818
halil.solak@turkpandi.com

Darüşşafaka Lisesi'nden 1995 yılında, İTÜ Denizcilik Fakültesi Güverte Bölümünden 1999 yılında mezun oldu. Londra merkezli Zodiac Shipping gemilerinde deniz hayatına başladı. ABD Georgia State University Risk Yönetimi ve Sigorta bölümünde MBA yaptı. Zurich Sigorta Tekne ve Nakliyat Departmanında underwriter olarak çalıştı. OMNI Brokerlik 'de sigorta ve reasürans brokeri olarak 9 yılın ardından 2015 yılında Türk P ve I Sigorta A.Ş. ailesine Teknik Müdür Yardımcısı olarak katıldı. Ulusal ve uluslararası medyada birçok makalesi yayınlandı. Exposhipping dahil, Risk Yönetimi ve Deniz Sigortaları üzerine seminerler verdi.

TÜRKP&I

Ancak burada da ince bir çizgi bulunmaktadır. Örneğin su altı kablo döşeme işi yapan bir tekne, bu faaliyeti esnasında çevredeki bir balıkçı teknesini veya dalgıç botunu batırırsa, batan tekne üzerindeki personel ve 3.şahıslara gelen zararlar standart P&I teminatı dışındadır. Yukarıda bahsi geçen ve yapılan faaliyete bakılmaksızın P&I teminatına alınan konular sigorta konusu gemide (örneğimizde, su altı kablosu döşeyen tekne) meydana gelen hadiseler ile ilgilidir.

Özel Faaliyetler kaynaklı riskler ana hatlarıyla :

1) Özel Faaliyet sebebiyle üçüncü taraflarca yapılan tazminat talepleri
2) Yapılan işin kalitesi sebebiyle oluşan tazminat talepleri
3) Yapılan işin kendisine verilecek zarar neticesinde oluşan tazminat talepleri olarak değerlendirilir.

Sigortacılar, özel faaliyette bulunan tekneye, talep durumunda, bu ilave teminatları sağlasalar dahi sağladıkları teminat yukarıda 1 numaralı maddede belirtilen sorumluluklar için olup, 2 ve 3 numaralı maddeler birçok sigortacı tarafından her durumda hariç bırakılmıştır.

Bu maddeleri detaylı olarak inceleyecek olursak :

Özel Faaliyet sebebiyle üçüncü taraflarca yapılan tazminat talepleri : Özel Faaliyetler teminatının standart ve şartlarının belirlenmesine sebep olan ana maddedir. Chicago hadisesi sonrası ortaya çıkmıştır.

1992 yılında Chicago nehrinde, bakım amaçlı kazık çakma işi ile uğraşan bir teknenin çaktığı kazık, zeminin altından geçen eski bir metro tünelinin delinmesine yol açmıştır. Tünele boşalan nehir suyu, metro ağı vasıtasıyla neredeyse tüm Chicago şehir merkezinde ulaşımının aksamasına , elektrik sistemlerinin çökmesine, binaların zemin katlarının su altında kalmasına sebep olmuştur. Neticede oluşan hasar 2 milyar doları aşmıştır.

Sigortacılar bu yüksek risk sebebiyle teminat vermeden önce teknenin nerede ve ne iş yaptığını sorgulamakta, değerlendirmelerini bu doğrultuda yapmaktadırlar.

Yapılan işin kalitesi sebebiyle oluşan tazminat talepleri : Performans garantileri ile yapılan işin niteliği, eksik ve kusurlu olması ile ilgili talepler teminat dışıdır. Kalitesiz malzeme kullanımı, işin zamanında bitirilememesi sebebiyle oluşan talepler teminata girmez. Oluşan bir tekne makine arızası sebebiyle işin süresinde bitirilememesi de bu madde altında değerlendirilir.

Yapılan işin kendisine verilecek zarar neticesinde oluşan tazminat talepleri : Yapılan işin kendisine verilecek zararlar teminat dışıdır. Burada zararın yapılan iş sebebiyle olup olmadığı aranmaz. İşin yapılma esnasında olması yeterlidir. Bir köprü inşaatında çalışan teknenin, çalıştığı köprüye çarparak verdiği zarar teminat dışıdır. Sebebi navigasyon hatası dahi olsa yine kapsama girmez.

Yukarıda kısaca anlatılmaya çalışıldığı üzere Özel Faaliyetler teminatı, adından da anlaşılacağı üzere teknenin rutin seyir dışında bulunacağı özel operasyonların teminat altına alınması için dizayn edilmiştir. Böyle bir faaliyette bulunacak gemi armatörü mutlaka sigortacısı ile temasa geçerek gerekli bilgilendirmeyi yapmalıdır.